

DALAI LAMA JAKO LEADER

PSYCHOLOGIE LEADERSHIPU (PSY525)

Tereza Blažejovská, Zuzana Janáčková
(362534, Psychologie; 408272, Psychologie)

Vyučující: Mgr. Ing. Jakub Procházka, Ph.D.

Datum odevzdání: 15. 4. 2016

Fakulta sociálních studií MU, 2015/2016

Sociální identita (Hogg, 2001) Dalajlamy je prototyp buddhistů: mnich v rouchu (znak morálního ideálu) je reinkarnací s vysokou duchovní realizací - cílem každého buddhisty. Je vtělením cíle toho, oč lidé se sociální identitu buddhistů usilují aktivitou, která k této identitě patří. Svým jednáním prototypičnost demonstruje: učí buddhismus a meditaci; podporuje světový mír; jedná skromně a ukazuje, že překonal své ego; ukazuje klidnou mysl bez negativních emocí; šíří svou moudrost a hlásí se k motivaci prospívat druhým. Formální Titul Dalai Lama je duchovním statutem podporující neformální identitu, 14. Dalajlama se vzdal své politické moci ve prospěch Tibeťanů, čímž podpořil svou neformální identitu leadera skrze prototypické buddhistické kvality (upřednostnění druhých).

Znaky transformačního leadera (Bass, 1995; Procházka, Vaculík a Smutný, 2013) jsou druhým vodítkem: Dalailama je často zapojen do vědeckých konferencí, podílí se na publikacích o vědě, svým zájmem o vědu se veřejně charakterizuje (Houshmand, Livingstone a Wallace, 1999; Dalai Lama, 2005; Dalai Lama, 2006) - uplatňuje *intelektuální stimulaci s osobním přístupem* v adaptaci jeho projevů různým potřebám jednotlivých publik svých následovníků ("západní člověk" vs Tibeťané). Vedle této "masové" individuality je Dalajlama také často zobrazován v momentálním osobním kontaktu s nejrůznějšími "prostými" lidmi, což umocňuje jeho individuální zájem. Fakt, že pro naprostou většinu svých následovníků je zcela vzdálenou postavou, posiluje jeho vnímané *charisma* (Yagil, 1998) a *idealizovaný vliv*. Svým životním stylem a svými vyjádřeními zmíněnými dříve naplňuje princip *inspirující motivace* pro buddhisty s vizí osvícení, která je ultimátním cílem, spojujícím celou skupinu, a jehož ztělesněním Dalajlama je.

Zdroje:

Bass, B. M. (1995). Theory of transformational leadership redux. *Leadership Quarterly*, 6 (4), 463-478.

Dalai Lama (2005). *Science at the Crossroads*. Staženo 14. 4. 2016 z

<http://dalailama.com/messages/buddhism/science-at-the-crossroads>

Dalai Lama (2006). *The Universe in a Single Atom: The Convergence of Science and Spirituality*. New York: Morgan Books.

Hogg, M.A. (2001). A social identity theory of leadership. *Personality and Social Psychology Review*, 5 (3), 184-200.

Houshmand, Z., Livingstone, R. B., Wallace, B. A., (1999). *Consciousness at the Crossroads: Conversations with the Dalai Lama on Brain Science and Buddhism*. Colorado: Snow Lion Publications.

Procházka, J., Vaculík, M., Smutný, P. (2013). *Psychologie efektivního leadershipu*. Praha: Grada.

Yagil, D. (1998). Charismatic leadership and organizational hierarchy: Attribution of charisma to close and distant leaders. *Leadership Quarterly*, 9(2), 161-176.